

II. KONGRES SAMOUPRAVLJAVCEV

Z novim poletom naprej

II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, ki je bil od 5. do 8. maja letos v Sarajevu, se je udeležilo približno 4000 delegatov, gostov in novinarjev. Kongres je delal na 3 plenarnih sejah in v 4 komisijah, ki so proučevale naslednje probleme:

1. Komisija za probleme nadaljnje izgradnje, razvoja in pospeševanja učinkovitosti samoupravljanja v organizacijah združenega dela.

2. Komisija za probleme razširjene reprodukcije in integracije na samoupravnih temeljih.

3. Komisija za probleme razvoja samoupravne družbe in življenjskega standarda delovnih ljudi.

4. Komisija za probleme krepitev vloge združenega proizvajalca — osnova razvoja samoupravnega družbenopolitičnega sistema.

Kongres je sprejel 27 resolucij in 2 odloka; enega o pripravi in izdaji kodeksa samoupravljalcev,

drugega pa o razglasitvi 27. junija za dan samoupravljalcev Jugoslavije.

Predsednik republike tov. Tito je govoril na prvi in zadnji plenarni seji kongresa. Na koncu kongresa je ocenil razpravo na kongresu za zelo tvorno. »V njej je veliko novega, kar izvira iz prakse in iz vsakodnevnega življenja naših delovnih ljudi, naših proizvajalcev, in kar bo še bolj omogočilo krepitev samoupravljanja kot sistema, ki je temelj vsej naši socialistični Jugoslaviji. Ta kongres je zato najmočnejši, kar jih je bilo pri nas po vojni, po 5. kongresu KPJ, sklicanem v položaju, ki je bil za našo državo zelo kritičen. Kongres samoupravljalcev je zares močna manifestacija naših delovnih ljudi, ki dokazuje, da se je samoupravljanje tako globoko zakoreninilo, da teh korenin nihče več ne more izriniti.«

Pred začetkom II. kongresa samoupravljalcev je bila odprta

tudi razstava »20. let samoupravljanja«. Razstavo je pripravilo 120 delovnih in drugih organizacij, med katerimi je tudi naše podjetje. Na velikem številu panojev, biografij, fotokopij, dokumentov in drugih materialov je bilo prikazano bogastvo in raznovrstnost samoupravne prakse v delovnih in

drugih organizacijah. Istočasno so izražene tudi težnje nadaljnega razvoja samoupravljanja v Jugoslaviji.

Razstavo je odprl tov. Štefan Marcijan iz našega podjetja, ki je bil v lanskem letu izvoljen za predsednika organizacijskega odbora za pripravo te razstave. Otvoritvi razstave so prisostvovali številni delegati in gostje, med njimi Edvard Kardelj, Kiro Gligorov, Veljko Vlahović, Mijalko Todorović, Krste Crvenkovski, Dušan Petrović, Cvijetin Mijatović in drugi. Po ogledu razstave je dal

tovariš Edvard Kardelj za TANJUG naslednjo izjavo: »Razstava je dobra ilustracija problemov, ki jih je postavil na dnevni red II. kongres samoupravljalcev. Na mnoge od teh problemov, ki jih prikazuje razstava, bo kongres moral dati odgovor. Zato menim, da je razstava zelo koristna manifestacija samega kongresa samoupravljalcev.«

V naslednjih številkah časopisa vas bomo seznanili z nekaterimi najvažnejšimi resolucijami kongresa.

Pred pričetkom II. kongresa samoupravljalcev je bila odprta razstava »20 let samoupravljanja«. Razstavo je odprl predsednik organizacijskega odbora za pripravo te razstave tov. Štefan Marcijan (predsednik sindikalne organizacije Sava) in popeljal po njej tudi visoke goste.

Na sliki: Štefan Marcijan je po razstavi vodil tov. Edvarda Kardelja.

Obiskali smo bolnike

Letos pred 1. majem smo obiskali naše člane kolektiva, ki so že dalj časa bolni. Izročili smo jim skromna darila in jim zaželeli kar najbolj srečne in vesele prvomajske praznike!

Ganljivo je bilo srečanje z bolniki v zdravilišču Laško in bolnici na Golniku.

V Laško smo prispeli dopoldne in se tako hitro, kot da bi drug drugega prav tisti hip pričakovali, našli v prostorni jedilnici zdravilišča, s tovarišem Jožetom Mravincem, Nežko Šturmovo in Cirilom Petrovičem, ki so tam na zdravljenju. Čutili smo, da so bili tega obiska zares veseli, saj so nas vse vprek spraševali, kako je kaj v kolektivu, če je kaj novega..., in še in še so hoteli vedeti, prav vse jih je zanimalo. Vsi si seveda zelo žele, da bi se čimprej pozdravili in se vrnili med nas — med svoje.

Zelo smo bili presenečeni, ko smo že drugo jutro prejeli iz Laškega kartico s pristrčnimi vrsticami, med katerimi je bilo povedanega več kot napisanega!

Prav tako je bilo tudi v bolnici na Golniku, kjer se je zdravilo šest naših delavcev. Pokukali smo skozi vrata v sobah 400 in 408 in tam našli Rafka Pervanjo, Steva Rnkovića, Marjana Urbanca in Mija Ergotiča.

Žal pa Franca Pešlerja nismo mogli dočakati, ker je bil ravno na slikanju, nas pa je čas že močno priganjal. No, mislim, da nam bo oprostil.

Obiskali smo še precej bolnikov po domovih, in to na Kokrici, Zlatem polju, Primskovem, v Novi vasi, Vogljah, Voklem, Bitnjah, Stražišču, Britofu in drugod.

Obiska so bili veseli bolniki, mi pa srečanja z njimi. Tudi drug drugemu so iskreno zaželeli vesele, predvsem pa zdrave prvomajske praznike.

MARICA HACE

Kaj je s povečanim otroškim dodatkom?

Iz rednih informacij republiškega sveta sindikatov Slovenije tokrat povzemamo za bralce glasila Sava zanimiv sestavek o otroškem dodatku. Prepričani smo, da ga boste mnogi z zanimanjem prebrali.

Delovna skupina za otroško varstvo pri komisiji RS ZSS za življenjske in delovne pogoje je na seji 12. marca obravnavala osnutek programske usmeritve otroškega varstva v SRS za obdobje od leta 1971 do leta 1975, ki ga je dala v razpravo skupnost otroškega varstva Slovenije.

V nadaljevanju navajamo naša mnenja in pripombe. Hkrati pa objavljamo tudi program naših letošnjih akcij na področju otroškega varstva.

Naše akcije na področju otroškega varstva 1971.

1. Na predlog republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, naj se zaradi podražitev mleka poveča otroški dodatek za 10,00 din, smo prejeli odgovor, da je to predlagano v novem zakonu. Po tem predlogu se poveča otroški dodatek za 10,00 din vsem tistim, ki so imeli v letu 1970 dohodek na člana gospodinjstva 500 din mesečno ali manj.

2. Prejeli smo tudi predlog za sklenitev družbenega dogovora o izhodiščih za razvoj, izvajanje in financiranje otroškega varstva v letu 1971.

Družbeni dogovor naj bi določal izhodišča za neposredno usmerjanje otroškega varstva v občinah,

ki naj bi skrbale za otroke skladno s programi za usklajitev potrebe nekega področja z njegovimi ekonomskimi možnostmi. Družbeni dogovor terja v občinah denarno pomoč raznih oblik otroškega varstva glede na ekonomski položaj koristnikov takih denarnih pomoči. To velja tako za otroški dodatek kot za ostale oblike neposrednega varstva otrok.

KAJ MENIMO O PROGRAMU OTROŠKEGA VARSTVA V SR SLOVENIJE 1971 — 1975.

V programu bi bilo treba poudariti posebno družbeno zavzetost, ki se izraža v organizirani skrbi celotne družbe za otroško varstvo. To se mora pokazati v razvojnih programih otroškega varstva sleherne občine. V izdelavi programa in za njegovo izvršitev naj sodelujejo: delovne in družbenopolitične organizacije ter družbenopolitične, samoupravne in druge skupnosti.

(Nadaljevanje na 4. str.)

Volili smo

Volitve v organe upravljanja so za nami; o kandidatih in rezultatih pri volitvah smo vas seznanili z Informatorjem. Na novo izvoljenim želimo čim uspešnejše delo. Čestitamo!

Preventivni ukrepi in napotki bolnikom s krčnimi žilami

Pisali smo že o nastanku in zdravljenju krčnih žil ali strokovno varic. Povedali smo, da je nastanek krčnih žil dedno pogojen in ne glede na te osebne lastnosti slehernega posameznika človeka imajo pri nastajanju krčnih žil svojo vlogo tiste okoliščine, zaradi katerih pride do zastaja krvnega obtoka v golenih dovodnicah. Kot smo povedali, mednje sodijo: stoječi poklic, splošna telesna lenobnost, zastoj krvi v trebušni votlini zaradi dolgotrajne zapeke, nosečnosti, zadržane podveze idr.

Potemtakem vsak član delovnega kolektiva, čigar narava poklica zahteva daljšo stajo, ima možnosti in je potencialni kandidat, da zbolijo zaradi motenj krvnega obtoka v spodnjih okončinah. Zato je potrebno misliti na to možnost in ukrepati čimprej, posebno pri tistih osebah, ki dalj časa stojijo, in tudi pri tistih, katerih starši imajo krčne žile, ker so te skupine najbolj ogrožene. Torej bistveno je misliti na to bolezen takoj, ko se pojavijo znaki napetosti, stiskanja, teže, krčev in bolečin v mišicah, čeprav ni nobenih vidnih znakov.

PREVENTIVNI UKREPI PROTI NASTAJANJU IN RAZVIJANJU KRČNIH ŽIL SO NASLEDNJI:

a) Zdrav način življenja ob zadostnem telesnem gibanju, gojenju športov, pravilno razporejeni in dobro izkoriščeni počitki, posebno v poklicih, ki terjajo daljšo stajo.

b) V nosečnosti so mehanični in hormonski vplivi pomemben vzrok za nastajanje krčnih žil, obremenitev spodnjih okončin je večja kot sicer, zato so možnosti za razvoj krčnih žil večje. Vsaka nosečnost pomeni novo nevarnost za nastanek krčnih žil. Zato je ravno v nosečnosti nujen potreben zdrav način življenja, pravilna prehrana in zadostno telesno gibanje.

c) Pri vseh poklicih, ki terjajo daljšo stajo, posebej če gre za ženske, je potrebno, da delajo razbremenilne vaje (hoja po prstih v odmorih, doma pa tako imenovana »vožnja s kolesom«). Na delovnem mestu pa je nujno potrebno nositi čevlje s srednje visoko peto.

d) V primerih, kjer gre za povečano telesno težo (idealna telesna teža odgovarja številu centimetrov telesne višine nad 100; npr.: če je oseba visoka 170 cm, je idealna teža 70 kg), potrebno je ukrepati vse, da bi shujšali. Uživati je treba čim več sadja in zelenjave, odpovedati se sladkorju in močnatim jedem (kruh, testenine) ter maščobam.

e) Pogostokrat so krčne žile kombinirane z drugimi deformacijami bočisi stopala ali golena. Razumljivo je, da je takrat nujno potrebno nositi ortopedske vložke za stopala in posvetovati se z ortopedom.

f) Vsaka oseba nad 25 letom starosti, ki ima težave v spodnjih okončinah, se mora vsaj enkrat letno posvetovati pri zdravniku.

g) Preventivni jemanje zdravil, ki vplivajo na d obno ožilje spodnjih okončin v smislu normaliziranja in utrjevanja žilne stene. Taka zdravila (katere nam predpiše zdravnik) so potrebna zlasti osebam, ki imajo začetne težave, kot so občutki stiskanja, napetosti, teže in bolečine v spodnjih okončinah brez vidnih znakov razširjanja ven. Omenjena zdravila je potrebno jemati neprekinjeno vsaj 6 tednov v teku enega leta, v nasprotnem primeru ne bomo dosegli zaželenega učinka.

Če gre za razvito bolezensko sliko varikoznega sindroma (razširjene vene, spremembe na koži golena v obliki atrofije, spremembe v barvi kože, golenja razjede zaradi motenj krvnega obtoka dr.), je nujno potrebno čimprej k zdravniku, ker je zdravljenje takih bolnikov dolgotrajno in se ne sme zgoditi, da nekateri bolniki v času zdravljenja obupajo, ne

zavedajoč se zelo hudih posledic, ki se lahko razvijejo. Posebno je važno poudariti, da je potrebno povijanje goleni z elastičnim kompresijskim povojem; povijanje nam praktično pokaže zdravnik, da ne bi z nestrokovnim povijanjem še bolj zavirali krvnega obtoka. Kompresijski elastični povoj povijemo zjutraj, še predno vstanemo z postelje in ne šele čez nekaj časa, potem ko so razširjene dovodnice že spet močno napolnjene s krvjo.

Elastične nogavice niso primerne in sicer zato, ker z njimi ne moremo doseči enakomerne kompresije, saj lahko nogavica na nekaterih mestih popusti tako, da dosežemo celo nasproten učinek od zaželenega. Na koncu tega stavka želim dati še nekaj napotkov glede zdravljenja golenje razjede. Bolniki pogosto uporabljajo različne domače pripravke (arnika, hermelika idr.) za obkladke in izpiranja ter mazila z različnimi primesmi, po katerih se večkrat pojavijo alergični pojavi. Ravno tako, popolnoma zgrešeno,

pogosto uporabljajo razna mazila, ki vsebujejo kortikosteroide (hormoni nadledvične žleze) in ki negativno vplivajo na zdravljenje golenje razjede. Pogosto ta zdravila kupujejo v lekarni brez recepta in brez posvetovanja z zdravnikom. Torej mazila, kot so Hydrocortison, Hydrocortison, Synalar, Locacorten, Ultralan idr. negativno vplivajo na golenjo razjedo, ker zavirajo zaraščanje rane. Prav tako je hudo zgrešeno, če bolnik po lastni presoji zdravi golenjo razjedo in kupuje različna mazila. Mora torej prihajati na ambulantne kontrole zaradi posveta, nadaljnega prepisovanja najprimernejših zdravil in vsakokratne obdelave golenje razjede. Bolnik se mora zavedati, da golenja razjeda na okončini s prizadeto cirkulacijo ni enkraten pojav, ki ozdravljen ne terja nobene skrbi več. Nasprotno, cirkulacijske motnje ostanejo in možnost ponovitve razjede, tudi ob najmanjši poškodbi, vnetju ali podobnem, je vedno prisotna.

dr. Ljubo Djorem

Ta slika res da ne spada k temu članku, vendar ponazarja preventivno delo pri odkrivanju tuberkuloznih obolenj.

ZAHVALE

Sindikalni podružnici tovarne »SAVA« se najlepše zahvaljujem za obisk v bolnici in podarjena darila.

Prijateljski pozdrav!

Franc Pišljar
DE stiskarna

Iskreno se zahvaljujemo sindikalni organizaciji za venec in sodelavcem delovne enote mehanična delavnica in SKK za izrečeno sožalje in vence ob smrti našega očeta Franca Moharja.

Žena Marija in sinovi
Franc, Jernej in Joža
Mohar

30. 4. sem prejela denar, katerega nisem niti malo pričakovala; pristrčna hvala zanj.

Zelo sem bila presenečena, ker sem ga dobila kot nagrado. Misli-la sem, da sanjam. Vesela sem bila denarja in tudi srečna, saj ste mi s to pošiljko izkazali priznanje, da sem v 18 letih tudi jaz nekaj pripomogla s svojim delom v tovarni Sava. Še enkrat pristrčna hvala.

S spoštovanjem vas pozdravlja in želi veliko uspeha pri vašem nadaljnjem delu, hvaležna.

Ivana Vesel.

Dragi fantje!

Hvala za pisma in pozdrave. Predvsem pa hvala za prijetno presenečenje, saj so vaša pisma daljša kot običajno in v njih ste opisali kraje, kjer služite vojaški rok. Čeprav je res, da bi bilo morda prijetnejše kje v Sloveniji, ker ste vajeni tega podnebja, pa sem prepričan, da bo vsakomur izmed vas ostal v prijetnem spominu tudi kraj, kjer preživljate vojaško življenje. Tudi tu v Sloveniji je že prava pomlad. Topoli ob tovarni so ozeleneli in vreme je tudi lepo. Vsem vam želim čim prijetnejše počutje in pa seveda, da bi bili dobri vojaki, da bi utrjevali prijateljstvo med vami in prebivalci krajev, kjer služite vojaški rok.

Naj se še oprostim, ker sem pism a objavil precej pozno. Veste, bila je »gužva«.

Vsem lep pozdrav!

Urednik

Prosim vas, da v našem glasilu »Sava« priobčite naslednjo zahvalo:

Sindikalni podružnici in vsem prijateljem ter tovarišem se za obiske in darila ob času moje težke bolezni iskreno zahvaljujem.

Oprostite, ker se vam zahvaljujem šele sedaj. Moja bolezen je bila tako težka, da takrat nisem mogel ne misliti, govoriti, kaj šele pisati. Zdaj se mi počasi obrača na bolje in še čutim dolžnega izreči vsem to zahvalo.

Posebna zahvala za vso nesebično skrb in pravočasno ukrepanje pa gre dr. Jaku Vadjalu in dr. Magdalenji Zupan.

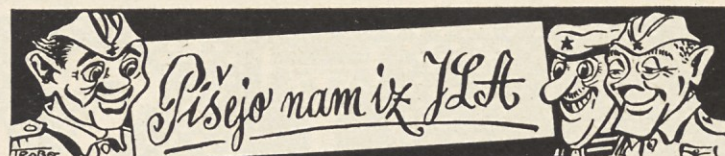
Še enkrat vsem za vse iskrena hvala!

Modic Stane

Tovariš Modic, oprostite, da smo vašo zahvalo objavili nekoliko pozno. Pred prvomajskimi prazniki se nam je nabralo toliko pisem, da preprosto nismo mogli z vsemi na »beli dan«. Hvala za vaš prispevek, toda žal ne sodi v koncept glasila, zato ga nismo objavili. Upam, da se boste še oglasili.

Lep pozdrav!

Urednik

Po dolgem času se vam zopet oglašam iz vročega Mostarja, kjer služim vojaški rok. Kar na začetku bi se vam zahvalil za redno pošiljanje časopisa, saj mi je to edini stik s podjetjem. Čez nekaj dni bo minilo osem mesecev, odkar sem oblekel vojaško suknjo. Sedaj je »obuka« končana in s tem je najtežje za mano, sicer se je pa končala ravno ob pravem času, kajti tukaj je že vroče kot na Gorenjskem v najtoplejših poletnih dneh. Sicer je pa Mostar prav zaradi vročega sonca zelo znana turistična točka. Mesto Mostar leži ob reki Neretvi, obdajajo pa ga gore in bi lahko rekli, da je mesto Mostar na dnu nekakšnega kotla. Sicer pa Mostar ni znan samo po toplem soncu, ampak je tukaj tudi veliko turističnih zanimivosti, ki prav posebno privlačijo inozemske turiste, saj je v poletnih dneh vsak drugi avto s tujo registracijo. Izredno zanimiv je stari del mesta z znamenitim mostom čez reko Neretvo, ki je skoraj na vsaki razglednici mesta. Blizu stadiona Veleža je velika partizanska grobnica, ki je ena izmed najlepših v Jugoslaviji. Zelo zanimive so tudi mostarske cerkve, tako imenovane džamije. Sicer pa, če bo kdaj kateri Savčan preživel tukaj letni dopust, se bo pa lahko sam prepričal o lepoti Mostarja. Ob koncu mojega sestavka pa vsem članom kolektiva želim mnogo delovnih uspehov.

Lep pozdrav od vojaka

Janeza Globočnika

Oglašam se prvič. Vojni rok služim v Zagrebu. Sem v Titovi kasarni, ki je najlepša v Jugoslaviji. Imam se še kar dobro. Posebno pozdravljam svoje sodelavce iz mehanične delavnice in vzdrževalce iz delovne enote avtopnevmatike. Kolektivu želim veliko uspehov pri nadaljnjem razvoju.

Pozdravlja vas vojak

Čimžar Lojze
v. p. 3678/8, 41002 Zagreb

Vsem Savčanom, še posebno sodelavcem v energetiki, želim ob 1. maju srečno, obenem pa tudi čestitam odlikovanim Savčanom.

Jereb Janez, dipl. inž.
v. p. 5358/5, 71211 Rajlovac

Najprej vas lepo pozdravljam. Sporočam vam, da sem zaključil tečaj za desetarje v Raški in sem premeščen v Kosovo, na eno izmed karavel na Šar planini ob meji s sosednjo državo Albanijo.

Ob vznjožu planin se je pomlad že dobro prebudila, tako da je že vse v cvetju, a okoli karavle je še vedno najti sneg, ki se le počasi umika toplemu soncu.

Tu v teh planinah, kljub visoki nadmorski višini, živi kar veliko ljudi, ki se preživljajo s poljedelstvom, ovčarstvom in nekaj jih pa hodi na delo v dolino oziroma v mesto Prizren. Po narodnosti so Albanci in kljub drugačnim navadam in običajem so zelo prijazni do graničarjev, le dekleta in žene se rade umaknejo vsakemu tujcu.

Sama meja je zelo mirna in tiha, saj nima ne turistov ne emigrantov, popolnoma drugačna je od italijanske in avstrijske meje. Tako ni prav nič čudno, da se slovenskega fanta loti domotožje, saj je velika razlika v vsem.

Prosim vas, če je mogoče, da mi pošljate časopis SAVO na naslov, ki je spodaj.

Prejmite lepe pozdrave, pozdravljam tudi tudi ostale Savčane.

Zupan Branko
v. p. 7482/3 B
38420 DRAGAŠ, Kosovo

Danes se vam oglašam, a tokrat iz Šabca, kamor sem bil premeščen. Najlepše se vam zahvaljujem za časopis, saj sem ga sedaj že dobil.

Obenem pozdravljam vse sodelavce iz obrata IV.

Vas pozdravlja

Oblak Pavel

Po dolgem času se ti zopet oglašam in te že na začetku pisma najlepše pozdravljam. Naše glasilo redno prejemam in sem v grobem seznanjen z novostmi in spremembami v podjetju. Dobil sem tudi denar, za katerega se najlepše zahvaljujem. Ne vem, kaj naj še pišem. Saj tisti, ki so že bili pri vojakih, vedo, kako je v uniformi, tisti, ki pa še niso bili, bodo pa videli. Še deset mesecev pa bomo spet skupaj. Ob prazniku dela želim celotnemu kolektivu veliko uspeha pri delu in pri nadaljnjem razvoju.

Tovariški pozdrav!

Kajin Jože
v. p. 4795-35 VE 28,
11002 Beograd

Najprej vas prav lepo pozdravljam in vam čestitam za 1. maj in želim še veliko uspehov v nadalje. Dolgo časa je minilo, od kar sem se zadnjikrat javil. Minilo je že kar pet mesecev, tako da sem bil že dolžan, da se zopet oglašim.

Vsakokrat, ko dobim vaš list, ga z veseljem preberem, saj upam, da bom po odsluženju vojaškega roka zopet dobil zaposlitev v vašem podjetju.

Vidim po časopisu, da se podjetje zelo hitro razvija, to pa je tudi ugled za nas. V Kiseljaku, kjer služim vojaški rok, imamo na vozilih skoraj vse naše avtoplašče. Tako, še šoferji pohvalijo, da so odlični. To mene zelo veseli. No, kar se pa tiče življenja v vojski, pa je še kar dobro. Samo čas počasi mineva. Upam, da bom morda v avgustu prišel domov in to za stalno. Mogoče mi bo uspelo, da bom služil samo eno leto.

To bi bilo zaenkrat vse. Najlepša hvala za darilo, ki ga nisem pričakoval.

Prosim, pozdravite delavce v oddelku valjarne, posebno inž. Antona Laha in Jožeta Kocijana.

Tovariško vas pozdravlja!

Bobič Jože
v. p. 1034/7
71250 Kiseljak, BIH

Zelo zanimivo pismo mi je poslal tudi J. Košak iz Karlovca. Dragi Janez, vsekakor ti ne bi rad »pripomogel« k nevšečnosti, zato tvojege pisma ne bom objavil. Saj razumeš, kajne?

Želim ti, da bi do konca svojih obveznostiv JLA ostal vzoren vojak. Hvala za pismo in pozdrave pa oglaš se še kaj.

Urednik

Kako proslavljamo naših petdeset let

MLADI SO PISALI O SAVI

Za 44 učencev in učenk kranjskih osnovnih šol je bil 16. april 1971 malce nenavaden dan. Naše podjetje jih je ob svoji 50-letnici povabilo na ogled obrata II, da bi potem lahko pisali o svojih vtisih. Temu povabilu je botrovala želja, da bi o podjetju zapisali svoje vtise tudi otroci, ki so dostikrat bolj pristržni in odkriti kot mi odrasli.

tov. dipl. inž. Bruna Skumavca. Govoril jim je o nastanku in razvoju podjetja, razložil jim je tudi tehnološki postopek in jim odgovarjal na vprašanja. Ta razgovor z učenci se je podaljšal na celo uro in smo ga morali kar zaključiti. Učence so namreč že čakali vodniki, da bi jih popeljali na ogled proizvodnih delovnih enot v obratu II.

samo okvirni naslov. S podnaslovom so sami določili, o čem bodo pisali. Za pisanje so imeli na razpolago dve šolski uri, vendar jih vsi niso izkoristili. Mudilo se jim je domov, saj so nekateri šli v Ljubljano na operno predstavo.

Komisija, ki so jo sestavljali prof. Ema Pevc, dipl. inž. Janez Ponebšek in prof. Zinka Pivk, je takoj pregledala vseh 44 nalog, vendar se ni mogla takoj odločiti, kdo naj bi zaslužil nagrado. Nazadnje je odločila, da prejmejo denarne nagrade za svoje spise

Mira Pogačnik, Lučka Kajfež in Marjan Trilar.

19. aprila 1971 so se v sejni sobi upravne zgradbe ob 13. uri zbrali vsi tekmovalci s svojimi mentorji-slavisti. Nagovoril jih je glavni direktor podjetja tov. dipl. inž. Janez Beravs, ki je po razglasitvi rezultatov podelil nagrade avtorjem treh najboljših spisov: Miri Pogačnik, Lučki Kajfež in Marjanu Trilarju. Vsem tekmovalcem se je zahvalil za udeležbo, predvsem pa je pohvalil nagrajence. Vsi tekmovalci so dobili tudi spominska darila.

Učenci in učenke pa so to srečanje z vodilnimi delavci podjetja izkoristili za to, da so glavnemu direktorju kot predstavniku podjetja čestitali za lep jubilej podjetja; izročili so mu šopek nageljnov in sliko.

Okrog 14. ure so se naši mladi gostje poslovili, in mislim, da so bili večinoma zadovoljni, nagrajenci pa prav gotovo.

Z avtorji nagrajenih nalog smo se domenili, da bomo njihove naloge objavili v tovarniškem glasilu. Obljubo tudi izpolnjujemo.

Zinka Pivk

V okviru praznovanja 50-letnice tovarne je bilo tekmovanje pionirjev v pisanju prostih spisov na temo Ob 50-letnici podjetja. Tekmovanje se je udeležilo 44 pionirjev iz vseh štirih kranjskih šol. V imenu podjetja je pionirje pozdravil dipl. inž. Helmut Turzanski, pomočnik glavnega direktorja.

Morda vas zanima, kako to, da je prišlo k nam toliko učencev in učenk. Število je bilo zgolj naključno. Z ravnatelji šol smo se namreč domenili, naj slavisti na šolah sami odločijo, kdo naj bi prišel k nam. Mi smo samo izra-

Za ogled jim je ostalo bolj malo časa in so morali kar hiteti. Skupine so se spet našle v delavski restavraciji pri malici. Vsi so bili nekoliko nestrpni, saj jih je čakal še najtežji del tega dneva — tekmovanje. Zakaj pa tekmovanje,

I.

Kakšen vtis je naredil name obisk v podjetju

Se sedaj, ko sedim v prostorni učilnici gumarske šole in ko smo dobili navodila za pisanje spisa, ne vem, kaj naj napišem. Vem za razvojno pot podjetja, vem za tehnološki postopek in vem za število zaposlenih. Vse to je veliko, a vseeno premalo. Morala bi spoznati življenje delavcev nekoliko boljše, da bi o tovarni lahko napisala res dober spis.

Ko smo prišli v podjetje, so nas prijazno sprejeli in več kot uro smo se pogovarjali o razvojni poti in načrtih. Vse smo si vestno zapisali, vendar nam to ne koristi mnogo. Mislim, da bi bilo bolje, če bi se v samih obratih zadržali nekoliko dlje, se pomenili z delavci in si še natančneje ogledali njihovo delo, s katerim si služijo kruh. In nekateri si ga ne prislužijo na lahek način. Vendar pa sem opazila velike razlike. Nekateri, posebno mlajši delavci, so

nic radenske ali kokte, čeprav ne dvomim, da bi se jim bolj prilegel kozarček alkohola. Bilo mi je všeč, da so delavci med seboj tako domači, posebno ženske, ki so kaj hitro staknile glave, ko smo prišli mimo. Moški pa so nas nekoliko zviška gledali, če jim je bilo katero dekle všeč, so kakšno pripomnili in delali naprej. Ugotovila sem, da delo pravzaprav ni težko, je pa zelo enolično. Uro za uro, dan za dnem delaš eno in isto, na koncu si že skoraj robot. To mi je pri vsem tem najmanj všeč. Brez misli sedi pri stroju, roke ti mehanično opravljajo delo, to enoličnost prekine le malica ali kratek pogovor s sosedom. S tem mislim predvsem na delavce v zadnjem obratu, ki smo si ga ogledali. Mlad fant je sedel pri stroju in delo mu je teklo povsem avtomatično, on pa je gledal v strop. Najbolj zanimiv je obrat, kjer izdelujejo plašče. Delavci so se s kolesi vozili med stroji, sedeli so pri mizi in govorili, pili kofeko, nekateri so celo delali.

Tam dela tudi nekaj mojih prijateljev in že večkrat so mi pripovedovali o svojem življenju v tovarni. Delo nekaterih je naporno, delo drugih preveč enolično. Mislim, da mi niti eno delovno mesto v tovarni ni všeč. Zato me je delo, posebno v nekaterih obratih, zelo razočaralo. Seveda ne more delo potekati drugače, a vseeno sem pričakovala, da bom videla kaj več.

Mira Pogačnik
Osnovna šola
SIMON JENKO
8. č. razred

II.

Tam nad mestom je zarisan lik gumarja...

50 let. Kako kratka doba je to, a koliko stvari lahko človek v tem času ustvari! Ustvari z delom, odpovedovanjem in trudom. Mnogo ljudi ne vzdrži do konca, veliko jih propade v svoji težnji za uspehom. Toda nekaj jih je vedno, katerih pot je začrtana strmo navzgor.

Večkrat se mi pogled ustavi na tovarni, vrh klanca. Iz daljave se mi zdi, kakor vsaka druga. Vanjo hite ljudje, jutro za jutrom, večer za večerom.

Tu iz mesta ni razlike. A ko si jo ogledaš iz bližine, kadar slišiš silne stroje in njih bučanje, ko vidiš spretne roke delavcev, ko spoznaš njeno veličino, se spremeni tvoje občutje.

Iz njenih poslopij sem pogledala Kranj. Zdela se mi je, da je

nad mestom začrtan lik gumarja. Bilo mi je, kot da resnično živi, tam nad strehami hiš. Kakor da sem videla njegove oči, njegove črne roke.

Težko delo, ki ga opravlja dan za dnem, mu ne vzame poguma; lepljiva gmota, ki ji daje obliko, ne pušča sledov na tem liku.

V njegovem življenju se je v 50 letih marsikaj spremenilo. Začeli so se uporabljati stroji, dvignila se je storilnost. A še vedno je tu guma in njeno obdelovanje. To-

Kajfež Lučka,
OŠ Simon Jenko

da njegove oči ponosno zro na Kranj. Na mesto, ki ga pred tridesetimi leti ni nihče poznal, kaj šele vedel o njem. Zdaj ga poznajo mnogi tuji industrijalci. Dobro vedo, da prav v tem mestu stoji tovarna, ki sodeluje z njimi.

Ne poznajo je samo kot eno izmed odličnih proizvajalk gumenih izdelkov, marveč tudi kot eno prvih jugoslovanskih in evropskih podjetij, ki so uvedla samoupravljanje.

In kakšno je to podjetje?

Crna poslopja, polna delavcev, velika skladišča, upravne zgradbe. Toda povsod le guma, povsod njeno obdelovanje. Sava. Tovarna, ki združuje delavce v njihovi skupni težnji: ustvariti, prodreti na tržišče — uspeti! Sava. Reka, ki združuje v svojem toku na desetine rek, jih vodi nezadržno naprej. Zgodi se, da njen tok upade, a kmalu je spet deroča in ni pripravljena ne počakati ne odnehati.

Sedaj pa, kakor da sta se zlili v eno.

In kadar se mi pogled ustavi na tovarni, vrh klanca, in se mi zdi vsakdanja, vem:

... tam nad mestom je začrtan lik gumarja...

Lučka Kajfež
Osnovna šola
SIMON JENKO
8. razred

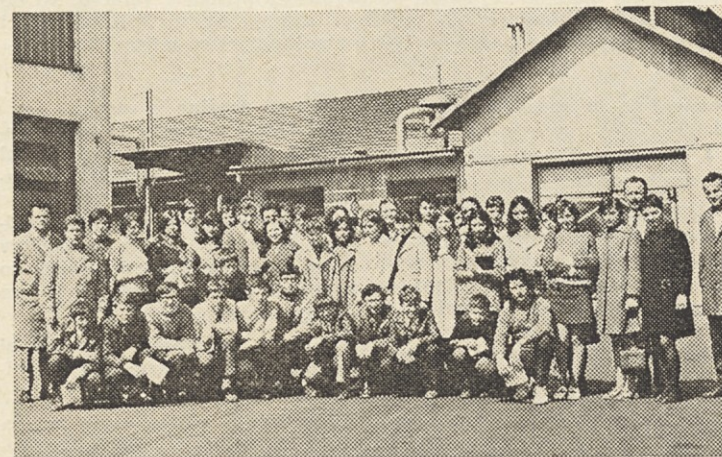
Pionirje smo popeljali po tovarni in jim prikazali naše delo.

zili željo, naj bi jih vsaka šola poslala deset, seveda predvsem dobre učence. Le tako smo lahko upali, da bo akcija uspela.

Tako je 16. aprila 1971 44 mladih in radovednih »glavic« po pozdravnih besedah tov. inž. Helmuta Turzanskega pazljivo poslušalo

boste rekli? Tekmovanje zato, ker so bile za tri najboljše obljubljeni tudi nagrade. Prav prijeten občutek sem imela, ker me na nobeni šoli niso vprašali za nagrade.

V prostorih izobraževalnega centra so tekmovalci pisali spis Ob 50-letnici podjetja. To jim je bil

Spominski posnetek na obisk in tekmovanje v našem podjetju bo za marsikoga lepa angrada za njegov trud.

Pogačnik Mira,
OŠ Simon Jenko

postopali naokrog ali sedeli pri mizah, drugi, že starejši, pa so svoje delo opravljali vestno, skoraj avtomatično. Vsi pa so med seboj složni. Videla sem več primerov, ko en sam ni mogel dela opraviti brez težav in že mu je priskočil na pomoč drugi. Starejši delavci so učili mlajše, mlajši pa se za njihove nauke niso veliko menili. Raje so buljili v dekleta, ali pa v slike golih žensk, nalepljene na stenah. Mnogi med njimi so imeli ob strojih cele vrste stekle-

MLADI SO PISALI O SAVI

III.

Moj prvi obisk v tovarni Sava

»Oče, katera tovarna je to? Kaj pa delajo tu notri? Ali ni velika?« Tako sem mnogokrat spraševal očeta, delavca v tovarni Sava, ko sem ga spremljal na delo.

Oče mi je o tej tovarni vedel mnogo zanimivega povedati. Rad je govoril o svojem delovnem mestu, o velikih strojih, ki hrumijo noč in dan in pa o svojih sodelavcih.

V meni je vzbujal željo, da bi tudi sam vse to videl. Ta želja je

Trilar Marjan, OŠ
Lucijan Seljak

ostala dolgo v meni. Izpolnila se mi je šele letošnjo pomlad, ko je tovarna praznovala 50-letnico.

Bil sem med prvimi, ki so čakali, da bi videli to največje gumarsko podjetje v Jugoslaviji. Vodnika dolgo ni bilo in sem bil kar slabe volje, ker sem hotel vse čimprej videti.

Končno je vodnik le prišel. Bil je resen, nekoliko starejši delavec. Popeljal nas je v veliki obrat, kjer so pripravljali razne snovi, ki jih dodajajo kavčuku. Takoj mi je udaril v nos smrad, ki se je povečeval, bolj ko smo šli v notranjost. Mrgolelo je vozičkov, skladov gum in pa mešalnih strojev. Tu in tam je zahrumelo kaj novega in oči so mi bežale z enega stroja na drugega. Delavcev je bilo malo, toda tam, kjer so bili, jih skorajda ni bilo videti, ker so bili vsi črni od saj in prahu, ki se je nabiral na njihovih, do pasu golih telesih.

Nisem se mogel načuditi vsem mogočim strojem in ker sem bil tako zaverovan vanje, sem izgubil vodnika in našo skupino.

Moral sem, hočeš nočeš, iti sam dalje. Končno pa mi je bilo to še ljubše, ker sem se ustavil, kjer sem se hotel.

Hodil sem iz obrata v obrat in sledil postopkom izdelovanja razno raznih predmetov. Gledal sem po delavcih in iskal znanega obraza mojega očeta, ki je bil v tej izmeni. Toda ni ga hotelo biti. Bil sem že obupan. Čeprav mi je povedal, da dela tam, kjer delajo avtomobilске plašče, ga nikjer nisem zapazil. Bil sem še enkrat po vseh obratih. Šel sem mimo vseh strojev in ga končno le našel pri kalupih, kjer vulkanizirajo avtomobilске plašče. Bil je prepoten in zaverovan v svoje delo, tako da me sploh ni opazil. Šele, ko sem ga pocukal za rokav, se je ozrl in dejal: »O, ti si!« Potem pa se je

spet zatopil v svoje delo. Odmaknil sem se za nekaj korakov in ga ponovno gledal, kot bi hotel reči: »Glejte, to je moj oče!«

Nato sem se spet napotil k strojem, kjer pripravljajo polizdelke. Ti stroji so mi bili najbolj všeč, zato sem se k njim vrnil že tretjič. Neki delavec je bil zato že jezen in me je napodil: »Izgini smrka-vec, kaj ne vidiš, da si nam napoti!«

Šele tedaj sem spoznal, da sem stal na njegovem delovnem mestu in mu nisem zameril, zakaj prav lahko bi se zgodilo, da bi me zgrabil valj, pod katerim sem stal. Žal mi je bilo, ker sem se odločil od skupine, zato sem se ra-je priključil neki drugi skupini.

V tovarni mi je bilo tako všeč, da sem sklenil, da jo bom še kdaj obiskal, posebno pa še zdaj, ko sem pred izbiro poklica in bi se rad zaposlil v Savi.

Marjan Trilar
osnovna šola
8. a razred
LUCIJAN SELJAK

IV.

Ta spis je komisija priporočila za objavo, ker se približuje trem najboljšim.

Še nadaljnjo srečo - delavec - ustvarjalec

Zgodi se mi, da včasih tako iz navade zavijem v stransko ulico in opazujem življenje. Pa ne samo

življenje. Toliko zanimivih in nez- nanih stvari je okrog mene. To so čestokrat tudi ljudje sami.

*Kako zanimivo je opazovati živ- ljenje dijakov ali trgovcev. A mo- ja najbolj skrita in največja že- lja je bila že od nekdaj opazova- ti delavnega človeka — tega geni- ja in ustvarjalca.

Kako rada bi pokukala skozi vi- soke kamnite ograje, da bi odkri- la tiste skrivnosti in novosti, ki jih skriva v sebi podjetje — ko- lektiv. Kako rada bi razgrnila tež- ko zaveso moje nevednosti in po- gledala, kako ustvarja naš človek — delavec. Danes se mi je ta že- lja izpolnila. Sprehajam se po to- varni in okrog mene je vse tako polno novosti in zanimivosti.

Je to mar tista tovarna, o kate- ri so tako pogosto govorili, da je zastarela in nemoderna?

Človek spozna resnico žal šele, ko jo drži v rokah.

Mlakar Ida

Sprehajam se po urejenih dvora- nah, občudujem delavce in veli- kanske stroje.

Prvič sem tukaj. Vse tovarne so mi bile do danes samo stavbe, v katerih se ljudje pretirano mučijo za svoj vsakdanji kosček kruha.

Ampak sedaj? Ne trdim, da se ti ljudje ne tru- dijo za svoj vsakdanji kruh. Vidim napete mišice in čestokrat tudi utrujenost v delavčevih očeh. To- da iz njih sije še nekaj.

To je sreča. Frečen je, da ust- varja, da dela zase in za družbo. Sprehajam se dalje. Kako majhna in uboga sem pred modernimi stroji, pred velikimi balami in po- žrtvovalnostjo delavcev.

Bom kdaj dosegla njihovo prid- nost in vztrajnost? Vodič nas pe- lje naprej. Njegov glas je umir- jen, soraj tih med drdrajočimi stroji.

»Poglej tjale!« zakličem sošolki. Hočem še nekaj dodati, pa se moj glas izgubi v šumenju in ropota- nju. Gledam delavca, kako natika gumen plašč na železno jedro. Ka- ko okretno se premika pred tež- kim strojem. S kakšno železno voljo vztraja pri svojem delu.

Gledam stroje in v zavest se mi plaho vrine lepa misel: »Da, to je delavec — ustvarjalec.«

In potem me prešine neizmerna sreča: »Vse, kar gledam, je zgra- dil človeški razum, tisti razum, ki oblikuje že tisočletja.«

Hodim dalje in preiščlujem. Spomnim se neuklonljivih de- lavcev, urejenih prostorov in tiste tihe, resnične sreče, da sem spoz- nala tovarno in da sem spoznala njene ljudi, ki so hkrati tudi njen pogon in moč.

Ob 50-letnici tega podjetja naj torej zaželim: »še nadaljnjo srečo delavec — ustvarjalec!«

Ida Mlakar

Kaj je s povečanim otroškim dodatkom?

(Nadaljevanje s 1. str.)

Financiranje razvojnih progra- mov otroškega varstva mora te- meljiti na sredstvih vzajemnosti in solidarnosti celotne družbe in ne zgolj na prispevkih iz osebnih dohodkov zaposlenih delavcev, ki so slej ko prej najpomembnej- ši redni vir za napajanje različnih dejavnosti v tej sferi, niso pa več edini vir.

V ta namen je treba redno us- merjati druge dele družbenega do- hodka prek vseh naštetih družbe- nih dejavnikov. Pomemben vir so tudi sredstva iz dohodkov prebi- valstva; torej ne le sredstva iz proizvodnje, ampak tudi iz sek- torja potrošnje (s samopriskrbi občanov in v drugih oblikah).

Brez tako organizirane družbene

skrbi si ni moč zamisliti uspešne- ga reševanja tega, za slovensko družbo perečega vprašanja.

CILJI, KI NAJ BI JIH DOSEGLI DO LETA 1975

Ugotavljamo, da gradivo zajema predvsem tri področja družbene skrbi za otroke: varstvo in vzgo- jo predšolskih otrok, šoloobveznih otrok in zdravstveno varstvo otrok. Menimo, da je to zajetje preozko, saj zanemarljivo nekatere vidike socialnega načrta skrbi za otroke, kot n. pr. pomoč pri reše- vanju stanovanjskih vprašanj dru- žinam z otroki, pomoč pri nabavi šolskih knjig, učnih pripomočkov itd.

Da bi se približali našemu cilju, to je, izenačiti osnovnih pogojev

za vstop v življenje vsem otro- kom, predlagamo, da bi bilo tre- ba obravnavati:

1. zdravstveno varstvo otrok,
2. vzgoja in varstvo predšolskih otrok,
3. skrb za razvojno motene otro- ke,
5. pomoč socialno ogroženim otro- kom,
6. denarne dajatve družinam z otroki.

K posameznim področjem ima- mo naslednje pripombe:

1. Zdravstveno stanje otrok
Moral bi omeniti tudi večjo po- trebo po preventivnem zdravstve- nem varstvu otrok.

2. Vzgoja in varstvo predšolskih otrok

Kljub perečim problemom pri varstvu otrok obeh zaposlenih staršev menimo, da je treba po- udariti predvsem družbeni pomen vzgoje v vzgojnovarstvenih usta- novah. S tem v zvezi je treba po- večati število otrok v teh ustano- vah, saj so od tega v precejšnji meri odvisni kasnejši šolski uspe- hi otrok. Strinjamo se z zahtevu, naj se kapacitete vzgojnovarstve- nih ustanov podvojijo, in predla- gam, naj se zastavi cilj 20.000 no- vih mestih kot minimalni pro- gram, konkretno pa naj to naka- žejo programi posameznih občin, ki naj bodo prilagojeni njihovim potrebam in perspektivam gospo- darstva. K izdelavi teh progra- mov je treba v večji meri priteg- niti krajevne skupnosti.

Ker je vedno več družin, kjer sta zaposlena oba starša opozar- jamo, da je potrebno z različni or- ganizacijskimi ukrepi omogočiti, popoldansko varstvo otrok. Za to se mora zavzeti občinska skupšči- na, ki tudi vzgojnovarstvenim ustanovam določa delovni čas, pri tem pa je treba upoštevati pred- loge krajevnih skupnosti.

Menimo, naj se do leta 1975 za- jame v vzgojnovarstvene ustano- ve vsaj 25 % predšolskih otrok.

3. Skrb za razvojno motene otro- ke

Omeniti je treba službe, ki skr- be za te otroke. V tej smeri mo- rajo delovati povezane vsi štirje dejavniki, zdravstvena služba, vzgojnovarstvena dejavnost, os-

To področje zajema sofinanci- ranje pri zadovoljevanju osnovnih potreb socialno ogroženih otrok — od prehrane, do sofinanciranja v varstvu, skrbi za šolske knjige, pomoči pri plačevanju stanarin in preskrbi stanovanj za socialno

Prenekateri mati ne ve, komu bo prepustila otroka v varstvo, ko bo odšla na delo. Matere teh otročičev nimajo skrbi. Njihovi otroci imajo to srečo, da so našli zavetje v otroškem vrtcu v Stražišču.

novna šola in specializirani zavo- di.

4. Izobraževanje in vzgoja šolo- obveznih otrok.

Ko si zastavljamo za cilj, naj se zmanjša osip v osnovni šoli, je tre- ba naštet tudi, s kakšnimi sred- stvi bomo to dosegli. Menimo, da varstvo šolarjev ni poglobitni in edini dejavnik, ki vpliva na zma- njšanje osipa. Pomembna je tudi organizacija pouka, opremljenost šol, strokovnost učnega osebja, zaposlenost staršev, zdravstveno stanje otrok pa tudi organizacija predšolskega varstva in vzgoje.

5. Pomoč socialno ogroženim otrokom

ogrožene družine z otroki.

Pri šolski prehrani je treba po- udariti, da je ta skrb sestavni del programa, ki ga izdelajo in izva- jajo organizatorji šol ter zago- tavlja tudi za to potrebna sred- stva. Zavzemamo se za določitev cenusa družinskega dohodka, do katerega prejemajo otroci šolsko malico brezplačno.

Socialno ogroženim otrokom bi morala šola preskrbeti tudi šol- ske knjige.

Pomembna oblika skrbi za so- cialno ogrožene otroke je družbe- na pomoč na stanovanjskem po- dročju. Podpiramo denarno po-

(Konec na 5. str.)

Tudi njim se je nasmehnila sreča. Ta čas, ko so njihove mamice v službi, oni lepo prežive skupaj v vrtcu. Veliko pa je takih, ki jim to ni dano. Izgovori, da ni prostora, so že vsakdanja stvar, in to ne samo v Kranju. Do kdaj še tako?

Hranilne vloge ob izplačilu osebnih dohodkov

Koncem lanskega leta je bila, vpisovanja hranilnih vlog ob iz- na pobudo banke in finančne plačilu mesečnih osebnih dohod- službe podjetja, izvedena akcija kov.

Varčevanje, pri katerem gre neposredno del vašega zaslužka na vašo hranilno knjižico, je novost na področju varčevanja. Prednosti takega varčevanja so očitne in smo o njih enkrat že pisali v Informatorju. Če ste to prezrli, pa se obrnite na poslovalnice GKB, kjer boste dobili vsa pojasnila.

Delo in počitek

Delo je zavestna in organizirana aktivnost človeka. Pri tej aktivnosti pride vedno do pojavnosti, ki mu pravimo UTRUJENOST.

Znanost in praksa sta pokazala, da se utrujenost ne more in ne sme premagovati s skodelico kave, cigareto, šilcem žganja ali s poživilno tableto. Utrujenost se da premagovati le z organiziranim, vnaprej pripravljenim odmorom — počitkom.

Po obliki in namenu ločimo pasivni in aktivni počitek. Oba sta nenadomestljiva. Pasivni počitek je spanje in ležanje. Nekateri mislijo, da je najboljši počitek vedno ležanje. Aktivni počitek v obliki sprehoda, igre, izleta, športa in dopustniške aktivnosti zaleže neprimerno več kot pasivni oddih.

Aktivnost obnovi in vrne človeku porabljene sile in ustvari ugodne pogoje za nadaljnje delo. V modernem času začenja primanjkovati telesnega dela, grozi nevarnost propadanja organizma in je zato potrebno poseči po aktivnosti, ki ji pravimo REKREACIJA.

Pri raziskovanju pojavnosti in naveličanosti pri industrijskem načinu dela strokovnjaki iščejo načine in oblike za doseg boljših rezultatov dela ob manjši utrujenosti. Dokazano je, da pri tem delavcu lahko veliko pomagamo že z boljšo organizacijo dela, boljšo prehrano in pitjačo, z zdravim načinom življenja pred in po delu. Delavcem posebej veliko pomagamo s tem, da jih navajamo na rekreacijo. Vzgojne osnove o rekreaciji bi morala

Izberimo za dopust kraj, kjer se bomo resnično odpočili in nabrali novih moči za nadaljnje delo. Predlagamo tako okolje.

Oba partnerja sta pri tem iskala svoje koristi:

— banka, da bi povečala svoj krog aktivnih varčevalcev in da bi reševala svojo likvidnost ob izplačilu mesečnih osebnih dohodkov,

— podjetje, da bi se rešilo težav zaradi pomanjkanja denarja ob izplačilu (banka daje premostitveni kredit v višini skupnih vlog) in finančni službi olajša delo ob izplačilu osebnih dohodkov (zaokroženj zneski, manj gotovine).

Kaj pa vlagatelj — delavec, ki se je odločil za tak način izplačila mesečnega osebnega dohodka?

Tudi on ima določene koristi pri tem. Katere so te koristi?

— Del vloženega osebnega dohodka se mu takoj obrestuje. Običajno denar leži vsaj nekaj dni doma brez neposredne koristi.

— vložen del osebnega dohodka je 100 %-no zavarovan, dokler je v banki. Možnosti kraje oziroma izguba denarja je izključena. Izgubljeno ali ukradeno obvestilo o knjiženju se lahko preklic.

— Ker denar dvigaš le takrat, ko ga nujno potrebuješ, s tem sam sebe siliš k varčevanju.

— Poleg tega vlagatelj uživa vse druge ugodnosti varčevalcev; pri tem ni zanemariti garancije vrednosti denarja, ki so jo bili deležni varčevalci v zadnjih letih že dvakrat (devalvacija).

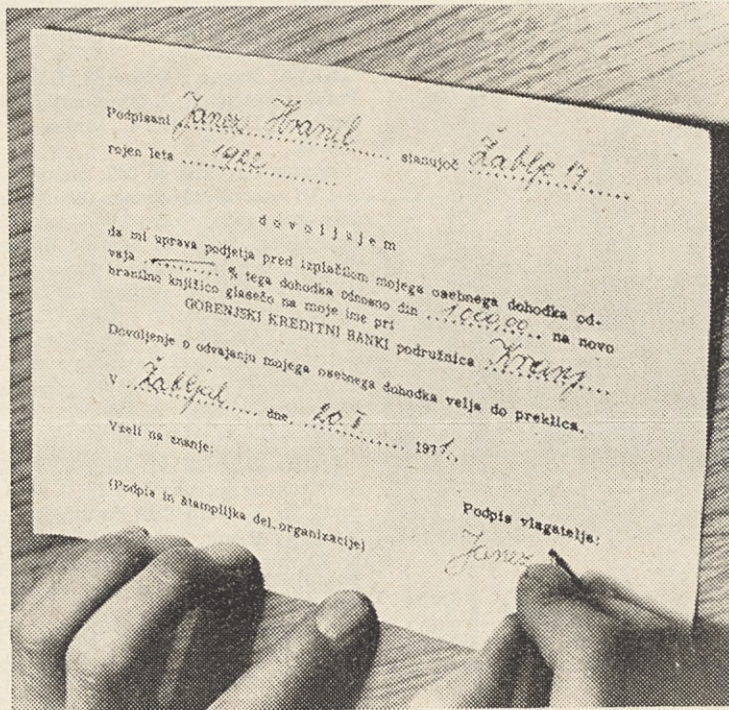
Denar je možno vsak čas dvigniti pri posebni izpostavi banke v Kranju, ki dela non-stop.

Iz navedenega sledi, da imajo koristi od varčevanja ob izplačilu mesečnih osebnih dohodkov vsi trije partnerji. V našem delovnem prostoru varčujemo na ta način vsi (štirje) in ugotovitev vseh je, DA JE TAK NAČIN VARČEVANJA KORISTEN ZA NAS.

Predlagamo pa, da bi podjetje organiziralo izplačila osebnih dohodkov na način, ki je še bolj stimulativen za varčevalce in ki ga imajo uvedenega v nekaterih podjetjih na Gorenjskem, in sicer, da se vložen del osebnega dohodka prenese na hranilno knjižico že 1. v mesecu, ostanek pa dobiš izplačan v običajnem roku (okrog 15. v mesecu).

S tem bi se krog varčevalcev močno povečal, podjetje pa ne bi imelo vsakomesečnih težav pri izplačilu mesečnega OD.

BRNKK

Denar, ki ste ga privarčevali, pa lahko vsak dan dvignete pri vseh poslovalnicah GKB Kranj.

podati človeku družina in šola, ker pa to večkrat ni pravočasno storjeno, pa mora na področje rekreacije aktivno in strokovno poseči tudi vodstvo delovne organizacije.

V nekaterih deželah so napravili še večji korak naprej. Mlad delavec se mora že ob podpisu delovne pogodbe obvezati, da se bo redno in aktivno bavil z nekim športom. Vodje oddelkov diskretno, a vendar aktivno in stalno nadzirajo rekreacijo svojih delavcev, kako ti delavci preživijo dopust in o tem poročajo kadrovski in varnostni službi; sami pa dajejo dober vzgled in celo nasvete.

Strokovne službe (socialni delavec, psiholog, zdravnik, varnostni tehnik) spremljajo in proučujejo odnos med boleznimi in poškodbami ter delovnim uspehom delavcev pri delavcih, ki negujejo telesno kulturo, in pri tistih, ki zanjo nočejo najti posluha in časa.

Pravimo, da so v takih deželah in takih delovnih organizacijah dojel pravilo, da je samo zdrav, primerno močan, okreten in vzdržljiv delavec z dobro duševno in telesno kondicijo sposoben dosežati dobre rezultate skozi ves delovni staž.

Pri rekreaciji veljajo nekatera strokovna pravila. Počitek, je že, če menjamo okolje. Potrebno je čimveč rekreacije na svežem zraku. Rekreacija je vedno aktivna,

to je, povezana z gibanjem. Rekreacija mora biti vedno spontana in prostovoljna, pa tudi v začetku postopna. Rekreacija je obvezna za vse. Ni pa vse za vsakogar, pri čemer upoštevamo delo, delovno okolje, starost, spol, zdravstveno stanje, letni čas, materialne možnosti, standard itd.

Ker se bližamo času letnih dopustov, je važno vedeti, da moramo dopust izkoristiti tudi po principu aktivnega počitka in rekreacije. Zato je še mnogo takih delavcev, ki letni dopust sploh ne izkoristijo za počitek ali pa ga nepravilno izkoristijo. Precej je še takih, ki dopust preživljajo v brezdelju ob boljši hrani in obilni pitjači. Na srečo je stalno več delavcev, ki na dopust vzamejo pribor za rekreacijo in se na dopustu aktivno ukvarjajo s športom; tako si naberejo novih moči in se vračajo z dopusta spočiti, prenovljeni in z novimi močmi za delo in življenje. Tudi vodstva počitniških domov morajo poznati pomen rekreacije in morajo nuditi delavcem poleg cenenejšega stanovanja in hrane tudi možnosti in pribor za rekreacijo.

Rekreacija mora postati aktivna in dejanska potreba vseh, posebno delavcev, ker je neprecenljiva investicija za boljše delovne uspehe, boljše počutje, zdravje in daljše življenje.

Dr. Mario Kocijančič

Kaj je s povečanim otroškim dodatkom

(Nadaljevanje s 4. str.)

moč pri plačevanju stanarin, ko se bodo le-te zviševale, da bi postopno dosegle ekonomsko opravičljivejšo raven. Zavzemamo se tudi za posebno pomoč socialno ogroženim družinam z otroki pri pridobivanju najemnih stanovanj.

Da bi otrokom omogočili enak vstop v življenje, je zelo pomembno zagotoviti jim zaposlitev, ko končajo osnovno šolanje, če se ne nameravajo šolati še naprej, socialno ogroženim otrokom pa zagotoviti štipendije za nadaljnje šolanje.

6. Denarne dajatve družinam z več otroki

Denarna pomoč naj ima realno vrednost, zato je treba tako otroški dodatek kot denarno pomoč družini ob rojstvu otroka povečati skladno s porastom življenjskih stroškov oziroma osebnih dohodkov. S tem načelom se strinjamo. Kaj bomo izbrali za merilo, pa je odvisno od gibanja cen. Zato naj se predlog izdela v več variantah!

Menimo: če je otroški dodatek socialna kategorija, je treba pri višini dodatka uvesti razliko glede na višino dohodka na družinskega člana. Zato predlagamo, da se upravičence razdeli na 2 ali 3 kategorije, ki bodo prejemale različno velik otroški dodatek.

Pri pomoči ob rojstvu otroka, ki je bila letos prenešana iz pravice otroško varstvo, se strinjamo z natančnejšo opredelitvijo upravičencev, ki je bilo izvedeno letos. Vendar menimo, da bi morali tudi pri tej obliki družbene pomoči postaviti cenzus (predpisane pogoje za pridobitev te pomoči), ki bi izločil tiste prejemnike, kateri te pomoči ne potrebujejo ter obenem omogočiti zvišanje pomoči. Menimo, da bi bila družbena pomoč ob rojstvu otroka v socialno ogroženi družini učinkovita, če bi bila v današnjih razmerah okrog 300 do 400 din in če bi bil cenzus lahko enak cenzusu pri otroškem dodatku.

Vse naše naveden pripombe izhajajo iz našega prepričanja, da mora biti osnutek programske usmeritve otroškega varstva v naslednjem srednjeročnem obdobju dokument, ki bo izražal odnos naše celotne družbene skupnosti do varstva otrok. Zato mora biti v celoti širše zastavljen in ne ponekod, zlasti pri konkretnih nalogah, omejen zgolj na področje dela republiške skupnosti otroškega varstva.

Pripis uredništva:

Za eno prihodnjih števil bomo pripravili sklepni sestavek, kaj je iz teh predlogov in pripomb nastalo.

Zahvale

Organom upravljanja podjetja, osebju prve pomoči in sodelavcem se iskreno zahvaljujem za tovariško skrb in pomoč, ki sem je bil deležen, ko me je doletela nesreča pri delu.

Vsem hvala za lepe pozdrave in spodbudne besede v času zdravljenja, hvala za prvomajska darila, obisk in pozornost.

Franc Kenda

Podpisani se najlepše zahvaljujemo sindikalni podružnici »Save« za obisk in darila ob prazniku dela. Človek, ki je dalj časa v bolniški postelji, zna ceniti tak obisk. Kolektivu želimo vesele praznike ter veliko uspehov pri izpolnjevanju plana. Člani, ki so na zdravljenju v zdravilišču Laško,

Mravinec Jože
Šturm Nežka
Petrovič Ciril

Športne igre železarjev, steklarjev, kovinarjev in gumarjev

Mladinska organizacija, odbor za šport in rekreacijo so bili 25. aprila 1971 prireditelji tradicionalnega peterboja petih slovenskih tovarn. V Kranju so se zbrali športniki iz tovarn:

Ferralit, Zalec, Železarna, Jesenice, Steklarna, Hrastnik, Litostroj, Ljubljana, Sava, Kranj

Moški so tekmovali v šestih panogah, ženske v dveh, mešano pa v eni panogi.

Kegljanje — moški

Ekipa je imela 6 tekmovalcev. Ti so imeli po 100 lučajev (50 + 50). Zanimiv je bil boj za drugo mesto, saj je bilo med zadnjo in drugo ekipo le 10 kegljev razlike. Vrstni red:

1. Železarna — 2521 podrtih kegljev
2. Sava — 2420 podrtih kegljev
3. Ferralit — 2417 podrtih kegljev
4. Litostroj — 2414 podrtih kegljev
5. Steklarna — 2410 podrtih kegljev

Streljanje moški

Ekipa je imela 4 tekmovalce. Streljali so z zračno puško stoje, brez naslona in v oddaljenosti 10 metrov od tarče. Vsak tekmovalac je imel 30 strelcev. Vrstni red:

1. Steklarna	1.009 krogov
2. Sava	998 krogov
3. Železarna	991 krogov
4. Litostroj	944 krogov
5. Ferralit	774 krogov

V pričakovanju otvoritev iger.

Šah — moški

Ekipa je imela štiri tekmovalce; igrali so po enokrožnem liga sistemu. Vrstni red:

1. Litostroj	9,5 točk
2. Sava	6 točk
3. Železarna	5 točk
4. Ferralit	3,5 točk
5. Steklarna — ni sodelovala	

Posamezni rezultati naše ekipe:
Sava : Litostroj 0:4
Sava : Železarna 3:1
Sava : Ferralit 3:1

Namizni tenis — moški

Ekipa je imela tri tekmovalce. Igrali so do pet dobljenih iger po enokrožnem liga sistemu. Vrstni red:

1. Železarna	4 točke
2. Litostroj	3 točke
3. Sava	2 točke
4. Steklarna	1 točko
5. Ferralit	0 točk

Posamezni rezultati naše ekipe:
Sava : Železarna 3:5
Sava : Litostroj 3:5
Sava : Ferralit 5:0
Sava : Steklarna 5:0

Odbojka — moški

Ekipa je igrala po enokrožnem liga sistemu na dva dobljena seta. Vrstni red:

1. Železarna	4 točke
2. Ferralit	3 točke
3. Sava	2 točke
4. Steklarna	1 točko
5. Litostroj	0 točk

Posamezni rezultati naše ekipe:
Sava : Ferralit 0:2
Sava : Železarna 0:2
Sava : Litostroj 2:0
Sava : Steklarna 2:0

Rokomet — moški

Ekipa je igrala po enokrožnem liga sistemu 2 x 15 minut. Naša ekipa nas je poleg tehnično dovršene igre presenetila z veliko borbенostjo in disciplino. Čeprav jim nobena ekipa ni ogrožala zmage, so z istim elanom igrali do zadnje minute in dosegli razliko v golih 62:22. Vrstni red:

1. Sava	8 točk
2. Železarna	6 točk
3. Litostroj	4 točke
4. Steklarna 1 točko — boljši razlika v golih.	
5. Ferralit	1 točko

Posamezni rezultati naše ekipe:
Sava : Steklar 11:5
Sava : Železarna 12:6
Sava : Litostroj 18:6
Sava : Ferralit 21:5

Namizni tenis — ženske

Sodelovali sta le dve ekipi. Ekipa je imela dve tekmovalki, ki sta igrali po enokrožnem liga sistemu na tri dobljene igre. Vrstni red:

1. Sava	4 točke
2. Železarna	3 točke
3. Steklarna ni tekmovala	
4. Litostroj ni tekmoval	
5. Ferralit ni tekmoval	

Streljanje — ženske

Ekipa je imela tri tekmovalke. Streljale so z zračno puško sto-

ne, so odločale le minute izključitve pri rokometu. Najbolj disciplinirana je bila ekipa Litostroja.

Po skupni večerji z zabavo je predstavnik podjetja Marcijan Stefan izročil pokale in plakete prvo, drugo in tretje uvrščenim ekipam.

Za izredno organizacijo tekmovanja moramo pohvaliti Jožeta Horvata, Staneta Marklja, Toneta Horvata, referenta športnih panog in druge mladince.

Pripomba, ki smo je bili deležni, je bila le zaradi neorganizirane prve pomoči na igriščih. Toda ta spodbudilaj se je skrnil pred dobro organizacijo tekmovanja. Drugo leto bo peterboj organiziral Litostroj iz Ljubljane.

Stefan Zrinski
Horvat Jože

Odbojkarji so se pomerili v telovadnici osnovne šole L. Seljak. Po-goji za tekovanje so bili tu idealni.

Rokomet • Rokomet • Rokomet

Zaradi pomanjkanja prostora smo v nekaterih zadnjih številkah glasila izpustili informacije o športu. Za današnjo številko pa nam je naš sodelavec Jože Brleč pripravljal daljšo vest o aktivnosti in uspehih naših rokometarjev.

SEŠIR — SAVA 6:13, Škofja Loka, 11. 4. 1971.

SEŠIR: Inglič, Škarabot 1, Šifrer, Emeršič, Bohinc, Potočnik 4, Oblak 1, Biček.

SAVA: Žagar, Libhart 3, Cicmil, Petek, Ilinčič I. 2, Marinkovič 4, Brleč, Ilinčič II. 4, Jenko, Petek II.

Zmaga Savčank je bila zaslužena saj so vso tekmo igrale dokaj dobro in so znale izkoristiti napake domačink. Sešir se je zelo dobro držal v prvem polčasu, dokler je bilo še moči. V drugem delu so povsem popustile in bi naše lahko dosegle kakšen gol več. Boljše od ostalih so bile pri Savi Žagarjeva, Marinkovičeva, pri Seširju pa Potočnikova.

SAVA — SLOVAN B 7:11.

Igrališče Staneta Mlakarja v Kranju; tekma je bila dne 18. 4. 1971. Sodel jo je Humer iz Podbrezja.

SAVA: Žagar, Ilinčič I., Ilinčič II. 1, Marinkovič 5, Brleč, Jenko, Cicmil, Petek I., Libhart 1, Petek II.

SLOVAN: Bukovič, Černe 1, Rajner 2, Rus, Kovačič 1, Maganja, Bušan 1, Šejk, Balog 2, Štrus 4, Bregant.

Zelo dobra tekma, razburljiva, veliko priložnosti za naša dekleta. Velika priložnost za zmago se je pokazala v drugem polčasu, ko so naše z izredno igro v obrambi in s hitrimi napadi nazaj z Marinkovičevim rezultatom izenačile na 7:7. To je pa bil tudi konec upov za Savčanke, kajti Marinkovičeva je morala zaradi prekrška za dve minuti z igrišča, kar so bolj izkušene igralke Slovana izkoristile in zmagale. Če še povem, da so v Slovanovih vr-

stah igrale tri igralke iz prvega moštva (Štrus, Balog, Rajner), potem je rezultat popolnoma realen.

ALPLES B — SAVA 1:17.

Selca, dne 25. 4. 1971. Sodnik Javor-nik iz Kranja.

ALPLES B — Mohorič, Nastran, Gartner, Čufer, Jakolič, Larič, Bertonec, Benedičič, Jelenc 1, Cigale, Markelj, Sušina.

SAVA: Žagar, Libhart 6, Cicmil, Marinkovič 7, Brleč, Ilinčič II. 4, Petek I., Ilinčič I., Petek II., Jenko.

Zelo slaba ekipa igralke Alplesu ni mogla ničesar več narediti kot izgubiti. Tako se je že pred tekmo vedelo, kdo bo zmagovalec. Bilo je samo še vprašanje, kolikšna bo razlika. Mi smo več kot polovico tekme igrali z rezervnimi igral-

kami, zato je za Alples rezultat še ugoden.

KRANJ — SAVA 7:12.

Kranj, 3. 5. 1971. Sodnik Javor-nik iz Kranja.

KRANJ: Košnjak, Leskovec 3, Lamut, Miklavčič 2, Šiler 2, Jevše-nak, Petek, Jocič.

SAVA: Žagar, Petek I., Ilinčič II. 1, Libhart 3, Brleč, Cicmil, Jenko, Marinkovič 7, Ilinčič I. 1, Petek II.

Domači derbi, tako ga vsi ime-nujejo, ni bil derbi v pravem po-menu besede, ker je slabo vreme pokvarilo vse. Med tekmo je bilo kot za stavo. V tem »vaterpolu« so se naše znašle nekoliko bolje in priborile lepo zmago. Boljše so bile Marinkovič in Žagar.

Brleč Jože

Sestanek v Zagrebu

V Zagrebu so se 24. 4. 1971 v prostorih tovarne »RIS« sestali predstavniki vseh mladinskih organizacij gumarskih tovarn Jugoslavije na ustanovitvenem sestanku koordinacijskega odbora, ki naj bi služil poglobljanju in zbliževanju mladine gumarske indus-trije.

Vsako organizacijo sta zastopala dva člana, ki sta tako postala stalna člana koordinacijskega odbora. Našo mladinsko organizacijo bosta v dveletni mandatni dobi zastopala Tomšič Marko in Mraz Vlado. Na sprejemu pri generalnem direktorju RISA smo se polno uro sproščeno pogovarjali o problemih našega gospodarstva in trenutnem političnem položaju v Jugoslaviji. Po sprejemu pri generalnem direktorju smo si ogledali proizvodne obrate RISA, nakar pa smo se preselili v prijetno urejene klubske prostore Risove mladine.

Z uvodnim referatom je tov. Samaržija Jože otvoril sestanek koordinacijskega odbora, nam orisal želje pri ustanavljanju koordinacijskega odbora in pomen tega dejanja.

V živahni razpravi, v katero so se vključili vsi prisotni s svojimi predlogi in pomisleki, smo po nekajurni debati prišli do zaključkov, ki so po našem mnenju stvarni in jih bomo v okviru naših možnosti lahko uresničili.

Program dela koordinacijskega odbora bomo sestavili na osnovi konkretnih predlogov posameznih mladinskih odborov. Na sestanku v Zagrebu pa smo med drugim sprejeli tudi okviren program sodelovanja:

1. skupno preživljanje letnega dopusta,
2. skupni izleti in medsebojni obiski ter prijateljski večeri,
3. organiziranje večerov poezije in pevska tekmovanja,
4. organiziranje razstav s področja likovne umetnosti, fotosekcije in podobno,
5. skupna srečanja mladih strokovnjakov s ciljem izmenjave izkušenj,
6. izmenjava tovarniških glasil,

ker se v njih pojavljajo tudi članki o delu mladinskih organizacij, bi tako lahko vse mladinske organizacije bile informirane o problemih vsake mladinske organizacije.

Na koncu sestanka smo na predlog delegata iz Save izvolili predsedstvo, ki naj bi ga sestavljali trije člani. Za predsednika koordinacijskega odbora smo izvolili predsednika mladinske organizacije RIS Zagreb Samaržijo Jožeta, za člana pa Gošič Miodraga iz »Rekorda« iz Rakovice in Vladislava Mraza iz »SAVE« iz Kranja. Dogovorili smo se tudi, da se bomo na naslednjem sestanku, ki bo 29. 5. 1971 v Skopju, dokončno dogovorili o programu dela koordinacijskega odbora.

Borbe na šahovskem polju so bile hude in do zadnjega ni bilo moč napovedati zmagovalca.